

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER)

**YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19)
HAFTALIK HABER POSTASI
08.09.2020**

İçindekiler

Haftanın HASUDER Uyarısı	2
Dünyadan Haberler	2
DSÖ Haftalık Operasyonel (04.09.2020) ve Epidemiyolojik (07.09.2020) Güncellemelerinde Öne Çıkanlar Kaynak1 Kaynak2	2
Avrupa Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi (European Center for Disease Control and Prevention, ECDC)	4
Amerikan Gıda ve İlaç Dairesi (U.S. Food and Drug Administration, FDA)	4
Türkiye’den Haberler	4
Kamu Kurumları	6
T.C. Resmi Gazete	6
T.C. Sağlık Bakanlığı	6
T.C. İçişleri Bakanlığı	7
T.C. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı	7
Meslek Örgütleri ve Dernekler	8
İstanbul Tabip Odası (İTO)	8
Ankara Tabip Odası (ATO)	8
İzmir Tabip Odası	8
Türk Klinik Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Derneği (KLİMİK)	8
Türk Toraks Derneği (TTD)	9
Aile Hekimliği Dernekleri Federasyonu (AHEF)	9
HASUDER’den Haberler	9
Okuma Önerisi	9

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ (HASUDER) YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) HABER POSTASI (08.09.2020)

Kesin Olgu*: Türkiye (281.509) Dünya (27.032.617) **Ölüm*:** Türkiye (6.730) Dünya (881.464)

*07 Eylül 2020 itibarıyla açıklanan verilerdir.

Haftanın HASUDER Uyarısı

Toplumun güveni ve katılımı sağlanmadan salgın yönetilemez!

Ülkemizde Salgının durumunu epidemiyolojik ölçütleriyle tanımlamak önümüzdeki sonbahara - salgının kara kışına- hazırlanmak için HALKIN SAĞLIĞI açısından hayati öneme sahiptir. Bakanlık yayınladığı kısıtlı bilgiyle toplumun güvenini sağlayamamaktadır. Güvenin yeniden tesisi ve kanıta dayalı Salgın Yönetimi politikaları belirlemek için şimdiye dek toplanmış verilerden bilimsel bilgi üretmenin önü açılmalıdır.

Dünyadan Haberler

DSÖ Haftalık Operasyonel (04.09.2020) ve Epidemiyolojik (07.09.2020) Güncellemelerinde Öne Çıkanlar [Kaynak1](#) [Kaynak2](#)

- DSÖ'ye kümülatif olarak bugüne kadar yaklaşık 27 milyon COVID-19 vakası ve 900 000 ölüm bildirilmiştir. 6 Eylül'de sona eren hafta 1.8 milyon yeni vaka ve 37 000 yeni ölüm bildirildi, buna göre bir önceki haftaya (24-30 Ağustos) göre yeni vaka sayısında %5 artış, yeni ölüm sayısında %2 azalma görüldü (07.09.2020).
- PAHO Stratejik Fonu, COVID-19 sırasında kritik ilaçların ve sarf malzemelerinin tedariklerinin kesintiye uğramasını en aza indiriyor (31.08.2020). [Kaynak](#)
- **DSÖ küresel anketinde, ülkelerin %90'ı COVID-19 salgınından bu yana temel sağlık hizmetlerinde aksamalar bildirdi.** Buna yanıt olarak DSÖ; öncelikleri belirlemek için triyaj, çevrimiçi hasta konsültasyonlarına geçiş, reçeteleme uygulamalarını değiştirme ve duruma göre tedarik zinciri ve halk sağlığı önlemlerini uyarlamak, hastaların mali zorluklarını dengelemek için kullanıcı ücretlerinin kaldırılması gibi stratejiler önermektedir. DSÖ, deneyimlerin ve en iyi uygulamaların paylaşılması için web tabanlı bir platform olan **'COVID19: Sağlık Hizmetleri Öğrenim Merkezi'**ni geliştirmektedir (31.08.2020). [Kaynak](#)
- Daha etkili ve şeffaf bir ülke müdahalesi için 16 Mart 2020'de canlı bir dijital platform geliştirilmişti. Platforma 110 planın yüklendiği ve 106 ülkenin, halk sağlığı müdahaleleri ve temel sağlık hizmetleri ve sistemlerini sürdürme konularında "eylem kontrol listesini" kullanarak faaliyetlerini izlemekte olduğu bildirildi (03.09.2020). [Kaynak](#)
- Güvenli ve etkili COVID-19 aşısı bulma yarışı devam ederken **Afrika kıtasındaki 54 ülkenin tamamı Salgın Hazırlık Yenilikleri Koalisyonu (CEPI), Gavi Aşı İttifakı (Gavi) ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından yönetilen küresel bir girişim olan COVAX ile ilgilendiklerini ifade etti.** Avrupa Komisyonu, COVAX Tesisine katıldı ve 400 milyon avruluk katkıda bulundu (03.09.2020).

- **Sağlık İçin Davranışsal İçgörüler ve Bilimler Teknik Danışma Grubu'nun** ilk toplantısında Dr. Tedros, 'COVID-19 salgını dünyaya halk sağlığı kurumlarının ve uzmanlarının, insanların ve toplumların nasıl davrandıklarını ve nasıl kararlar aldıklarını daha iyi anlamaları gerektiğini öğretti.' dedi (03.09.2020). [Kaynak](#)
- Dr. Tedros, '[Etkili bir COVID-19 aşısına sahip olduğumuzda bunu da etkili bir şekilde kullanmalıyız. Tekrarlayacağım: aşı milliyetçiliği salgını kısaltmayacak, uzatacak.](#)' dedi (04.09.2020).

Teknik Rehberlik ve En Son Yayınlar:

- Dr. Maria Van Kerkhove ve Dr. Janet Diaz ile '**COVID-19 klinik bakımı üzerine Soru-Cevap**' videosu yayımlandı (02.09.2020).
- [DSÖ, COVID-19 hastalarında kortikosteroid kullanımına ilişkin kılavuz yayımladı.](#) Mevcut kanıtlara dayanarak iki öneri yapılmıştır: şiddetli ve kritik COVID-19 hastalarında 7 ila 10 günlük sistemik kortikosteroid tedavisi için güçlü bir öneri, ciddi olmayan COVID-19 hastalarında kortikosteroid tedavisinin kullanılmaması için koşullu bir öneri (02.09.2020). [Kaynak](#)
- DSÖ, şüpheli veya doğrulanmış COVID-19'dan ölen kişilerin bedenlerinin enfeksiyon önleme ve kontrol önerilerine uygun şekilde yönetilmesi için **otopsiler sırasında kişisel koruyucu ekipman (KKD) gereksinimlerinin açıklığa kavuşturulması, otopsi sırasında güncellenmiş havalandırma gereksinimleri** gibi konularda bilgi sağlayarak rehberliğini güncelledi (04.09.2020). [Kaynak](#)
- **COVID-19 halk sağlığı sürveyansı için DSÖ vaka tanımları** güncellendi (07.09.2020). [Kaynak](#)

DSÖ bölgelerinde öne çıkan gelişmeler:

- **Afrika Bölgesi (AFRO):** DSÖ Afrika Bölgesi'ndeki COVID-19 vakalarının ve ölümlerin sayısı, bu raporlama döneminde sırasıyla %21 ve %13 düşüşle düşüş eğilimi göstermeye devam etti.

Güney Afrika, yeni vaka sayıları bu hafta azalsa bile tüm yeni vakaların %37'sini oluşturarak bölgedeki en yüksek vaka sayısını bildirmeye devam etti. Çok sayıda vaka bildiren diğer ülkeler arasında Etiyopya, Cezayir, Namibya ve Kenya bulunmaktadır. Nijerya'daki vakalar bu hafta bir önceki haftaya göre %35 azalırken, bildirilen ölüm sayısı %200 arttı.

- **Amerika Bölgesi (AMRO):** Amerika'daki tüm COVID-19 vakalarının yaklaşık dörtte üçü Amerika Birleşik Devletleri ve Brezilya'da bulunmaktadır. Arjantin, Kolombiya ve Peru, bölgedeki yeni vakalarda bir sonraki en büyük yüzdeyi oluşturmaktadır. Bahamalar'da, vakalarda (%18) ve ölümlerde (%15) artış görülmeye devam ettiğinden halk sağlığı ve sosyal önlemler Ağustos ortasından itibaren uzatıldı.
- **Doğu Akdeniz Bölgesi (EMRO):** Bölgedeki en yüksek sayıda yeni vaka Irak, İran, Fas, Suudi Arabistan ve Kuveyt'te raporlandı. Irak, yeni COVID-19 vakası bildirimlerinde zirveyi korudu. Afganistan'da yeni vaka sayısı geçen haftaya göre bu hafta %77 artarken yeni ölümler %33 azaldı. Bahreyn'de vakalar, ülkenin Haziran ayı sonunda sınırlarını yeniden açmasından bu yana vakaların artış gösterdiği Tunus'ta olduğu gibi, son 7 günde yaklaşık %44 arttı.

DSÖ Bölge Direktörü tarafından Doğu Akdeniz Bölgesi'ndeki COVID-19 vakalarının sayısındaki artışa ilişkin açıklama yapıldı. Bölge Ofisi okullara güvenli bir şekilde dönüş konusunda; hastalandığında evde kalmak, mesafe kurallarına uymak vb. önerilen eylemleri içeren kılavuzlar geliştirmiştir (03.09.2020). [Kaynak](#)

- **Avrupa Bölgesi (EURO):** Avrupa Bölgesinde Fransa, yaklaşık 44 000 vaka ile son 7 gün içinde en yüksek sayıda yeni vaka bildirimini yaptı. Fransa'yı yakın takip eden İspanya ise 40 000'in biraz üzerinde yeni vaka bildirdi. Rusya ve Ukrayna da çok sayıda vaka

bildirmeye devam etti. Ukrayna'da son 7 günde %19 artışla vakalar artmaya devam etti; hükümet, halk sağlığı önlemlerini ve sosyal önlemleri ekim ayı sonuna kadar uzattı.

İtalya'da vakalar artış göstermeye devam ederken bu hafta olan %9'luk artış, geçen haftadaki yaklaşık %85'lik artıştan önemli ölçüde daha düşüktü.

- **Güney Doğu Asya Bölgesi (SEARO):** Hindistan, son 7 gün içinde yaklaşık 600 000 yeni vaka bildirimine ulaştı; çok yüksek sayıda yeni vaka bildirmeye devam ediyor. Günlük ortalama 81 582 vaka ile geçen haftanın en yüksek günlük yeni vaka sayısına sahipti. Myanmar'da ise vakalar son 7 gün içinde yaklaşık %87 olmak üzere belirgin derecede arttı.
- **Batı Pasifik Bölgesi (WPRO):** Bu bölgede en fazla yeni vaka bildiren üç ülke Filipinler, Japonya ve Kore Cumhuriyeti'dir. Ancak Filipinler geçtiğimiz hafta bir önceki haftaya göre yeni vakalarda düşüş gördü. Fransız Polinezyası, son 7 günde vakalarda %29'un biraz üzerinde bir artış gördü; geçen ay daha sıkı sınırlama kuralları getirilirken okulların 7 Eylül'de yeniden açılmasıyla birlikte hem hükümet hem de Fransız Yüksek Komisyonu, katı halk sağlığı önlemlerini ve sosyal önlemleri devre dışı bıraktı.

DSÖ WPRO, taraf devletler ve DSÖ Ülke Ofisleri için karar vermek amacıyla çok kaynaklı gözetim (MSS) üzerine bir web semineri düzenledi. Amaç, COVID-19 karar verme sürecini çok kaynaklı surveyansla desteklemek için [epidemik analiz](#)in nasıl bir araç olarak kullanılabileceğine dair ortak bir anlayış oluşturmaktır (01.09.2020). [Kaynak](#)

Avrupa Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi (European Center for Disease Control and Prevention, ECDC)

- ECDC tarafından, süregelen halk sağlığı tehditleri hakkında haftalık bir bülten olan "[Bulaşıcı Hastalık Tehditleri Raporu, 30 Ağustos - 5 Eylül 2020, 36. Hafta](#)" yayımlandı. Raporda COVID-19'un yanı sıra diğer bulaşıcı hastalıklar ile ilgili güncellemeler yer aldı (04.09.2020). [Kaynak](#)

Amerikan Gıda ve İlaç Dairesi (U.S. Food and Drug Administration, FDA)

- FDA, trakeal entübasyonu kolaylaştırdığı ve cerrahi veya mekanik ventilasyon sırasında iskelet kası gevşemesini sağladığı belirtilen [cisatracurium besylate](#) USP 20 mg / 10mL için yeni bir ilaç uygulamasını onayladı (02.09.2020).
- FDA tüketicileri koruma çabasının bir parçası olarak, sahte COVID-19 iddiaları bulunan onaylanmamış bir ürünü sattığı için Federal Ticaret Komisyonu ile [1 Party At A Time](#)'a bir uyarı mektubu gönderdi. Şirket, ürünün insanlarda COVID-19'u hafifletebileceği, önleyebileceği, tedavi edebileceği, teşhis edebileceği veya iyileştirebileceğine dair yanlış veya yanıltıcı iddialarla niasin içeren bir ürün olan BetterFly satıyor (02.09.2020).
- FDA, COVID-19 ile hastanede yatan hastaları tedavi etmek için plazma kullanımı için yakın zamanda yayınlanan Acil Kullanım İzni (EUA) ile ilgili bilgi sağlamak için "[Investigational COVID-19 Convalescent Plasma](#)" kılavuzunu güncelledi (02.09.2020).
- FDA'nın COVID-19 ile ilgili [tüketici güncellemeleri](#) artık en az beş dilde mevcut (03.09.2020).
- FDA, ajansın yanıt çabalarının gerçeklerine, rakamlarına ve önemli noktalarına hızlı bir bakış sağlayan güncellenmiş bir [COVID-19 Özeti](#) yayımladı (04.09.2020).

Türkiye'den Haberler

Tablo 1. Günlük Test Sayısı, Vaka ve Ölüm Sayıları ile İlgili Veriler

Tarih	Test Sayısı	Pozitiflik Oranı (%)	Yeni Vaka	Kümülatif Vaka	Ölüm	Kümülatif Ölüm	Vaka-Fatalite Oranı (%)
01.09.2020	109.443	1,44	1.572	271.705	47	6.417	2,36
02.09.2020	107.927	1,48	1.596	273.301	45	6.462	2,36
03.09.2020	110.225	1,49	1.642	274.943	49	6.511	2,37
04.09.2020	117.113	1,38	1.612	276.555	53	6.564	2,37
05.09.2020	99.497	1,68	1.673	278.228	56	6.620	2,38
06.09.2020	96.842	1,63	1.578	279.806	53	6.673	2,38
07.09.2020	103.925	1,64	1.703	281.509	57	6.730	2,39

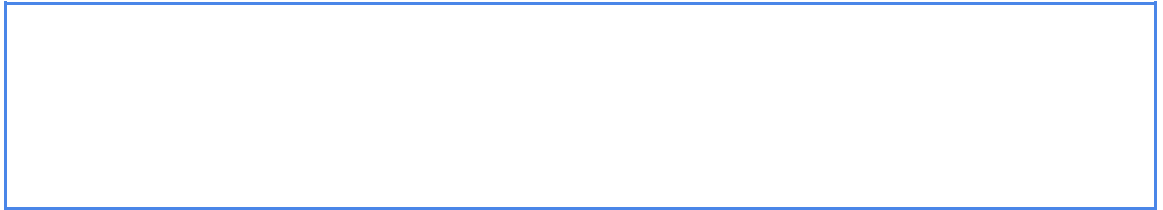
Pozitiflik Oranı (%) = (Günlük Yeni Vaka Sayısı / Günlük Test Sayısı) x 100
Vaka-Fatalite Oranı (%) = (Kümülatif Ölüm Sayısı / Kümülatif Vaka Sayısı) x 100 [Kaynak](#)

Bu hafta salgın eğrisini paylaşmadık.

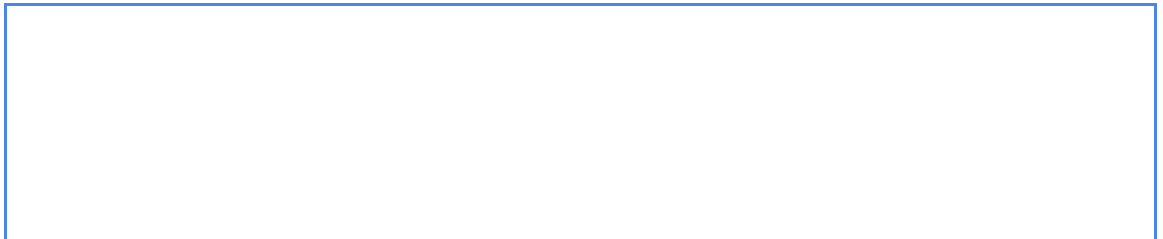
Çünkü;

Sağlık kurumlarında çalışan meslektaşlarımızın sözel ifadeleri ile belirttikleri hasta yoğunlukları ile kamuoyundan izleyebildiğimiz resmi sayılara yansıyan durumda farklılıklar olduğuna dair izlenimlerimiz var. Artık endemik durumda seyreden (1000 civarı vaka sayısı) eğride beklenen pikler görülmemektedir.

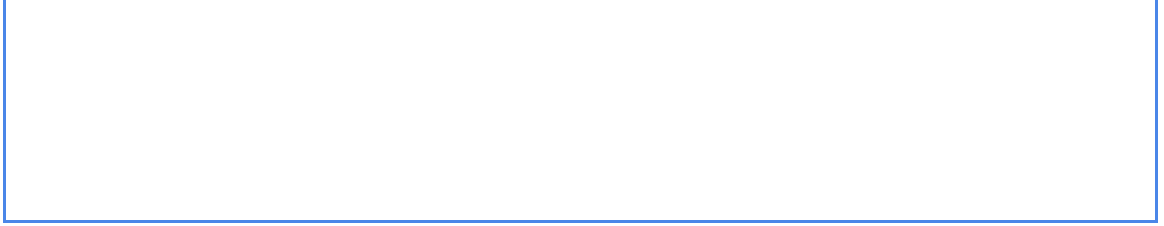
Grafik 1. Kümülatif Vaka Sayısı ve Enfeksiyon Hızı

Grafik 2. Yeni Vaka Sayısı ve Enfeksiyon Hızı

Grafik 3. Yeni Vaka Salgın Eğrisi

Kamu Kurumları

T.C. Resmi Gazete

- 05.09.2020 tarihli 31235 sayılı [Aile Hekimliği Ödeme ve Sözleşme yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair yönetmelik](#) yayımlandı.

T.C. Sağlık Bakanlığı

- Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından
 - [24/08/2020 – 30/08/2020 COVID-19 Haftalık Durum Raporu](#) yayımlandı. 24-30 Ağustos tarihleri arasında:
 - Test sayısı 700.942'dir.
 - Hastaneye yatırılan yeni hasta sayısı 3.886'dır.
 - Sağlık Bakanlığınca onaylanan ölümlere ilişkin ölüm hızı %2,35'tir.
 - 100.000 kişiye düşen toplam vaka sayısı 324,2 ve son 7 gün içinde 100.000 kişiye düşen yeni COVID-19 vaka sayısı 12,4'tür.
 - [01/09/2020 COVID-19 Günlük Durum Raporu](#) yayımlandı. Bir önceki güne göre:
 - Yeni COVID-19 vaka sayısında %1,7 azalma
 - Bölgelerdeki vaka değişim yüzdesinde en fazla azalış Doğu Karadeniz Bölgesinde, en fazla artış Kuzeydoğu Anadolu Bölgesindedir.
 - 25-49 yaş grubunda 1.000.000 kişiye düşen yeni COVID-19 vaka sayısı kadınlarda 24,2, erkeklerde ise 27,3'tür.
 - [02/09/2020 COVID-19 Günlük Durum Raporu](#) yayımlandı. Bir önceki güne göre:
 - Hastaneye yatırılan yeni hasta sayısında %1,9 azalma
 - Bölgelerdeki vaka değişim yüzdesinde en fazla azalış Kuzeydoğu Anadolu Bölgesinde, en fazla artış Batı Marmara Bölgesindedir.
 - 80 yaş ve üzeri grupta 1.000.000 kişiye düşen yeni COVID-19 vaka sayısı kadınlarda 21,4, erkeklerde ise 28,2'dir.
 - [03/09/2020 COVID-19 Günlük Durum Raporu](#) yayımlandı. Bir önceki güne göre:
 - COVID-19 test sayısında %2,0 artış
 - Bölgelerdeki vaka değişim yüzdesinde en fazla azalış Güneydoğu Anadolu Bölgesinde, en fazla artış Batı Karadeniz Bölgesindedir.
 - 25-49 yaş grubunda 1.000.000 kişiye düşen yeni COVID-19 vaka sayısı kadınlarda 25,6, erkeklerde ise 27,5'tir.
 - [04/09/2020 COVID-19 Günlük Durum Raporu](#) yayımlandı. Bir önceki güne göre:
 - Yeni COVID-19 vaka sayısında %1,8 azalma
 - Bölgelerdeki vaka değişim yüzdesinde en fazla azalış Batı Karadeniz Bölgesinde, en fazla artış Güneydoğu Anadolu Bölgesindedir.
 - 25-49 yaş grubunda 1.000.000 kişiye düşen yeni COVID-19 vaka sayısı kadınlarda 25,7, erkeklerde ise 26,8'dir.
 - [05/09/2020 COVID-19 Günlük Durum Raporu](#) yayımlandı. Bir önceki güne göre:
 - Yeni COVID-19 vaka sayısında %21,1 azalma
 - Bölgelerdeki vaka değişim yüzdesinde en fazla azalış Batı Marmara Bölgesinde, en fazla artış Kuzeydoğu Anadolu Bölgesindedir.

- 65-79 yaş grubunda 1.000.000 kişiye düşen yeni COVID-19 vaka sayısı kadınlarda 26,8, erkeklerde ise 28,2'dir.
- [06/09/2020 COVID-19 Günlük Durum Raporu](#) yayımlandı. Bir önceki güne göre:
 - Yeni COVID-19 vaka sayısında %5,8 azalma
 - Bölgelerdeki vaka değişim yüzdesinde en fazla azalış Doğu Karadeniz Bölgesinde, en fazla artış Ortadoğu Anadolu Bölgesindedir.
 - 50-64 yaş grubunda 1.000.000 kişiye düşen yeni COVID-19 vaka sayısı kadınlarda 26,7, erkeklerde ise 23,5'tir.
- Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından 03.09.2020 tarihinde [COVID-19 Temaslı Takibi, Salgın Yönetimi, Evde Hasta İzlemi ve Filyasyon Rehberi](#) güncellendi. COVID-19 testi pozitif olan ve izolasyon süreleri sonlandırılan kişilerin, PCR testine bakılmaksızın işlerine dönebilmelerine yönelik düzenleme yapıldı. Belirti göstermeyen veya hafif vakalarda (evde izlenen veya hastanede 24 saatten kısa süre yatan vakalar) PCR pozitifse PCR alındığı günden itibaren, olası vakalarda ise semptom başlangıcından itibaren 10. günün sonunda izolasyonun sonlandırılacak. Hastane yatış endikasyonu olanlarda izolasyonun sonlandırılması PCR pozitif vakalarda PCR alındığı günden itibaren, olası vakalarda semptom başlangıcından itibaren 14. günün sonunda yapılacak. Yoğun bakım endikasyonu olan veya immunsuprese vakalarda ise PCR pozitifse PCR alındığı günden itibaren, olası vakalarda semptom başlangıcından itibaren 20. günün sonunda izolasyon sonlandırılacak. Ayrıca izolasyon sırasında enfeksiyon iyileşmesine rağmen bazı kişilerde öksürük veya tat veya koku alma duyusunda kayıp veya değişikliğin birkaç hafta devam edebileceği göz önüne alındığından, kalıcı bir öksürük veya tat/koku kaybı izolasyonun uzamasına neden olmayacak.
- Bakan Koca son bir ayda Koronavirüs'e yakalananların % 40,1'i, zatürre gelişen hastaların %11'i 20-40 yaş aralığında olduğunu açıkladı. [Kaynak](#)
- Bakan Koca son bir hastada günlük hasta sayısının en çok arttığı illerin Van, Karaman, Erzincan, Çankırı ve Kayseri; ağır hasta sayısı en çok olan illerin İstanbul, Ankara, Konya, Erzurum ve Yozgat olduğunu açıkladı. [Kaynak](#)
- Bakan Koca sağlık çalışanlarına yapılan ek ödeme süresinin pandemi nedeniyle 3 ay daha uzatıldığını açıkladı. [Kaynak](#)
- Bakan Koca salgından dolayı görev yapamayan aile hekimleri ile aile sağlığı çalışanlarının maaşlarından artık kesinti yapılmayacağını ve COVID-19 hasta takibine göre 3 ay süreyle ek ödeme verileceğini açıkladı. [Kaynak](#)
- T.C Sağlık Bakanlığı 03.09.2020 tarihi itibarıyla [COVID-19 Bilgilendirme Sayfası](#) olarak [COVID19.saglik.gov.tr](https://covid19.saglik.gov.tr) adresinde güncellendi.

T.C. İçişleri Bakanlığı

- 04.09.2020 itibarıyla 32 il, 4 belde, 37 köy, 39 mahalle ve 3 mezra olmak üzere toplam 83 yerleşim yerinde karantina tedbirleri uygulanmaktadır. Karantina tedbiri uygulanan yerleşim yerindeki toplam nüfus 54.053'tür. [Kaynak](#)
- 02.09.2020 tarihinde 81 İl Valiliğine [Düğün, Kına Gecesi, Nişan vb. Etkinlikler İle İlgili Genelge](#) yayımlandı. Genelgede, sokak/köy düğünü, sünnet düğünü, kına gecesi, nişan vb. etkinliklere müsaade edilmeyeceği, düğünler ile nikahların en fazla 1 saat süre içerisinde tamamlanacağı, sandalye/koltuk düzeninin fiziki mesafe koşullarına uygun ve dans/oyun pisti/alanlarını da kapatacak şekilde oluşturulacağı, oyun oynanması/dans edilmesine, toplu yemek verilmesi de dahil olmak üzere her türlü yiyecek-içecek servisi/ikramı (paketli su servisi hariç) yapılmasına, hiçbir şekilde izin verilmeyeceği, Gelinle damadın birinci ve ikinci derece yakını olmayan 65 yaş ve üzeri vatandaşlar ile 15 yaş altı çocukların düğünlere ve nikah törenlerine katılması yasaklanacağı belirtildi.

T.C. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

- Eğitim-Öğretim Dairesi Başkanlığı tarafından [Yeni Korona Virüs Salgınında Eğitim Öğretim Süreçleri](#) yayımlandı. Kılavuzda, Uzaktan Öğretim Uygulamaları, Uygulamalı Eğitimler, Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları, Yabancı Uyruklu Öğrenciler, Toplantılar, Kongreler ve Değişim Programları başlıkları altında çerçeve kararlar ve öneriler yer almaktadır.

- YÖK ile TSE arasında, bilgi paylaşımının artırılması, teknik alanlarda iş birliğinin geliştirilmesi, yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgını ve bulaşıcı hastalıklarla mücadele kapsamındaki iş birliği protokolü imzalandı. [Kaynak](#)

Meslek Örgütleri ve Dernekler

İstanbul Tabip Odası (İTO)

- İTO tarafından, COVID-19 nedeniyle geçtiğimiz hafta hayatını kaybeden 5 sağlık çalışanı için mesaj yayımlandı (01.09.2020). [Kaynak](#)
- İTO tarafından, COVID-19 nedeniyle hayatını kaybeden Dr. Mehdi Tasouji için mesaj yayımlandı (01.09.2020). [Kaynak](#)
- İTO tarafından, COVID-19 nedeniyle hayatını kaybeden Dr. Mehmet Hozikligil için mesaj yayımlandı (01.09.2020). [Kaynak](#)
- İTO tarafından, Sağlık Bakanlığınca 5 Eylül 2020'de yürürlüğe konulan Aile Hekimliği Ödeme Ve Sözleşme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair yönetmelik ile ilgili olarak; bütün hekim ve sağlık çalışanlarının çalışma ve emeklerinin karşılığının hiçbir şart ileri sürülmeden eşit ve adaletli bir şekilde verilmesi gerektiği vurgulanarak, bakanlığa, yapılan düzenlemeyi tekrar gözden geçirilmesi önerisinde bulunuldu (06.09.2020). [Kaynak](#)

Ankara Tabip Odası (ATO)

- Ankara Tabip Odası'nda, Hastanemi Açın Platformu tarafından, Ankara'da daha önce kapatılan ancak COVID-19 pandemisi nedeniyle yeniden açılan veya yeniden açılması gündeme gelen kamu hastanelerinin, kısmen değil, tümüyle ve tarihi kimlikleriyle açılması çağrısı yapıldı (01.09.2020). [Kaynak](#)
- ATO tarafından, 02 Eylül 2020 tarihi itibarıyla, ulaşılan ve teyit edilen COVID-19 (+) tanısı alan sağlık çalışanlarının sayısının 693'e yükseldiği açıklandı (02.09.2020). [Kaynak](#)

İzmir Tabip Odası

- İzmir Tabip Odası tarafından, **10 Eylül 2020 Perşembe** günü saat **20.00**'da **"Pandemi Süreci Yönetimi, Neredeyiz?"** başlıklı telekonferans düzenleneceği açıklandı (03.09.2020). [Kaynak](#)
- İzmir Tabip Odası tarafından, İzmir Büyükşehir Belediyesinin, toplum sağlığını göz önünde bulundurarak, İzmir Enternasyonal Fuarı'nın açılması yönündeki kararından vazgeçmesi gerektiği açıklandı (05.09.2020). [Kaynak](#)
- İzmir Tabip Odası tarafından, aile hekimleri ve aile sağlığı merkezi çalışanları için yapılacak olan ek ödemenin performansa göre yapılması kararının yeniden gözden geçirilmesi gerektiği açıklandı (05.09.2020). [Kaynak](#)

Türk Klinik Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Derneği (KLİMİK)

- Haftalık KLİMİK bülteninin son sayısı yayımlandı (01.09.2020). [Kaynak](#)
- COVID-19'un yanı sıra diğer bulaşıcı hastalıklar ile ilgili bilimsel çalışmaların yer aldığı, derneğin yayınları olan [Infectious Diseases and Clinical Microbiology \(IDCM\) Dergisi](#)* ve [Klimik Dergisi](#)'nin** Ağustos 2020 sayıları paylaşıldı. (01.09.2020) [Kaynak*](#), [Kaynak**](#)
- KLİMİK, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu (TİTCK) tarafından, 24 Ağustos 2020 tarihinde tanımlanan, COVID-19 tedavisinde, yurtdışı ilaç etkin maddesi listesindeki remdesivir'in kullanım ölçütlerini paylaştı (02.09.2020). [Kaynak](#)
- KLİMİK tarafından, **8 Eylül 2020 Salı** günü, **21.00-22.30** saatleri arasında **"COVID-19 Tedavisinde Kullanılan İlaçların Diğer İlaçlarla Etkileşimleri ve İstenmeyen Etkileri"** konulu web konferans yapılacağı duyuruldu (07.09.2020). [Kaynak](#)

Türk Toraks Derneği (TTD)

- TTD Mesleki Akciğer Hastalıkları Çalışma Grubun tarafından hazırlanan “[COVID-19 Pandemi Sürecinde İşçi Sağlığı ve Sağlık Gözetimi](#)” başlıklı e-kitap paylaşıldı (02.09.2020). [Kaynak](#)
- TTD tarafından, COVID-19 nedeniyle 01.09.2020 tarihinde hayatını kaybeden Göğüs Hastalıkları Uzmanı Dr. Mehmet Hozikligil için başsağlığı mesajı yayımlandı (02.09.2020). [Kaynak](#)
- TTD tarafından, pandeminin başından bu yana üyelerin COVID-19 riskinin izlendiği açıklandı. İzlemler doğrultusunda elde edilen bulgular ve bulgulara dayalı öneriler dernek tarafından kamuoyuyla paylaşıldı (04.09.2020). [Kaynak](#)

Aile Hekimliği Dernekleri Federasyonu (AHEF)

- AHEF, T.C. Maliye Bakan Yardımcısı Nureddin Nebati ile görüşme gerçekleştirildiğini, görüşmede pandemi sürecinde aile hekimlerinin yaşadığı ek ödeme ve mali sorunların gündeme getirildiğini açıkladı (02.09.2020). [Kaynak](#)
- AHEF, Sağlık Bakanlığınca 5 Eylül 2020’de yürürlüğe konulan Aile Hekimliği Ödeme Ve Sözleşme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair yönetmelik ile ilgili olarak; yönetmeliğin hekimleri küçük düşürücü olduğunu ve özellikli izlemlerin aile hekimleri tarafından yapılmamaya devam edeceğini açıkladı (05.09.2020). [Kaynak](#)
- AHEF tarafından, Diyarbakır Bağlar Körhat Aile Sağlığı Merkezinde görev yapan, COVID-19 nedeniyle hayatını kaybeden Dr.Mehmet KAN için başsağlığı mesajı yayımlandı (05.09.2020). [Kaynak](#)

HASUDER’den Haberler

- Haftanın konuları bölümünde Prof. Dr. Dilek Aslan bu hafta 06.09.2020 tarihinde “[Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar](#)” konulu içeriği paylaştı.

Okuma Önerisi

Gebelikte COVID-19 hastalığının klinik belirtileri, risk faktörleri ve maternal ve perinatal sonuçları: canlı (*living*) sistematik inceleme ve meta-analiz

Kesin/olası COVID-19 hastası olan gebe kadınlarda klinik belirtilerin, risk faktörlerinin ve maternal ve perinatal sonuçların belirlenmesi amacıyla yapılmış olan bu sistematik derleme ve metaanaliz çalışmasında 1 Aralık 2019’dan 26 Haziran 2020’ye kadar Medline, Embase, Cochrane veritabanı, WHO COVID-19 veritabanı, Çin Ulusal Bilgi Altyapısı (CNKI) ve Wanfang veritabanlarının kayıtları, sosyal medya ve referans listeleri incelenmiş; konuyla ilgili kohort çalışmaları (77 çalışma) dahil edilmiştir. Genel olarak, herhangi bir nedenle hastaneye başvuran hamile kadınların %10’una (% 95 GA %7-%14; 28 çalışma, 11.432 kadın) kesin/olası COVID-19 tanısı konmuştur. Gebelikte COVID-19’un en yaygın klinik belirtilerinin ateş (%40) ve öksürük (%39) olduğu; gebe olmayan üreme çağındaki kadınlarla karşılaştırıldığında, COVID-19 hastası olan gebe kadınların ateş ve miyalji semptomlarını gösterme olasılıklarının daha düşük; yoğun bakım ünitesine yatış ve invaziv mekanik ventilasyon ihtiyaç duyma olasılıklarının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Kesin COVID-19 hastası olan 73 gebe kadının herhangi bir nedenden öldüğü (%0,1; 26 çalışma, 11.580 kadın); ileri anne yaşı, yüksek beden kitle indeksi, kronik hipertansiyon ve önceden var olan diyabetin gebelikte şiddetli COVID-19 ile ilişkilendirildiği; önceden var olan maternal komorbiditenin yoğun bakım ünitesine yatış ve invaziv ventilasyon için bir risk faktörü olduğu; erken doğum oranlarının, COVID-19’lu gebelerde hastalığı olmayan gebelere göre daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Ayrıca çalışmanın sonuçları, COVID-19’lu annelerden doğan tüm yenidoğanların dörtte birinin yenidoğan ünitesine kabul edildiğini ve hastaneye yatış risklerinin daha yüksek olduğunu göstermiştir. Çalışmada tüm analizlerin düzenli olarak güncelleneceği belirtilmiştir.

Allotey J, et al. Clinical manifestations, risk factors, and maternal and perinatal outcomes of coronavirus disease 2019 in pregnancy: living systematic review and meta-analysis. *BMJ* 2020;370:m3320. <http://dx.doi.org/10.1136/bmj.m3320>

**Bu metin HASUDER adına Prof. Dr. Nazım Ercüment Beyhun, Doç. Dr. Lütfi Saltuk Demir, Dr. Öğretim Üyesi Melike Yavuz, Uzm. Dr. Musa Şahin, Uzm. Dr. Ahmet Naci Emecen, Uzm. Dr. Dilek Ener, Arş. Gör. Dr. Tülin Çoban, Arş. Gör. Dr. İrem Dilaver, Arş. Gör. Dr. Aslı Ata Teneler, Arş. Gör. Dr. Güzin Özbey, Arş. Gör. Dr. Atalay Aktuna, Arş. Gör. Dr. Selva Dilan Gölbaşı tarafından hazırlanmıştır.*